

Singel 91, Postbus 491
1000 AL Amsterdam
Telefoon 020-247276

VOLSKRANT

Onschuldig plezier in twee Forsythe-achtige balletten

DANS
Nederlands Dans Theater met A tear in time. Choreografie Alida Chase. En Overturen. Choreografie Mark Haim. Dans theater aan 't Spui Den Haag. 21, 27, 28 januari en 1 tot 5 februari.

De schaduw van William Forsythe hangt boven het Nederlands Dans Theater. Een directe bijdrage levert de Amerikaanse choreograaf niet aan dit vijfde programma, maar zowel aan A tear in time als aan Overturen is te zien dat zijn 'orthodoxe' werkwijze schoolrijk maakt. Dat is niet zo verwonderlijk want Alida Chase is huischoreograaf bij zijn Frankfurter Ballett en Mark Haim, die nu in Lissabon zijn eigen Compania de Danca heeft, werkte er als gastchoreograaf.

Haim had het lumineuze idee drie ouvertures van opera's van Mozart na elkaar te laten spelen. Het ballet dat hij daarop maakte is sterk geworteld in de klassieke techniek, maar ook in de persoon en de figuur van Mozart. Hij benadert hem met een lichte ironie en schuwt net als hij stevige accenten niet.

Euforisch

Overturen zet meteen al euforisch in. Op *Le nozze di Figaro* wordt een reeks flitsende solovariaties gedaan, waarbij de hele ruimte wordt gebruikt. Meteen valt op hoe mooi de bewegingen op de muziek vallen, zonder er de slaaf van te worden. Haim brengt zijn eigen accenten aan en schroomt niet om alle bewegingen stil te leggen.

De spaarzame theatrale accenten zijn met zorg aangebracht. Een danseres kuint aan het begin over de middenas van het podium naar voren om het orkest te begroeten en verschijpt zo de aandacht. Later zakt een reeks doorzichtige doeken langzaam naar beneden waardoor het podium in tweeën wordt gedeeld. Het is weinig, maar precies genoeg om de dans een kader te geven.

tweede deel operettafeerlijtes af. Terwijl *Così fan tutte* weerklinkt, worden minnende paartjes betrapt, wordt er gezoend en worden er mulperen verkocht. Dit is de Mozart die ondanks al zijn frivoliteiten nooit tegen de vorm zou zondigen.

Het laatste deel, een stuk voor acht dansers op *Die Zauberflöte*, is wat grilliger. Haim probeert hier constructies uit die aan Balanchine doen denken, maar bereikt niet de helderheid die de eerste twee delen wel hebben.

De sfeer van onschuldig plezier die uit Haims werk spreekt, is bij Chase nog sterker aanwezig. Haar *A tear in time* is als een stripverhaal waarin kinderen de hoofdrol spelen. Het eerste decorstuk verbeeldt een sleutelgat ter grootte van een deur, waarboven een oog is getekend. Achter die deur begint de wereld van voor de eerste zoen.

Giechelmeiden

Vijf tafereel laten elk een glimp van die wereld zien, waar jochies en giechelmeiden met groeistuipen zijn. Elke pas brengt hen een centimeter verder dan de vorige, zodat ze moeite hebben hun bewegingen te coördineren. Chase werkt die motoriek heel sierlijk. Er zijn ook paartjes die de wereld van de zoen al wel hebben betreden. Daar wordt de loers en met verbazing naar gekeken.

A tear in time wordt sterker nadert te het stuk vordert. In eerste aanleg blijft het steken in gekoketteer met hiphop en jazzdans. Maar na een reeks verleidelijke duetten in korte broek komt er lijn in. Heel mooi is de passage waarin een koppel van helemaal achterop het podium schokschouderend naar voren dans en zo groter wordt. Het zetsuk waarvoor ze eindigen toont een tragat, symbool voor een duizelingwekkend perspectief.

Dan volgen twee tafereel waarin de geslachten worden getypeerd. Eerst de jongens: ongedurig, tollend en wankelelend bij hun pogingen om de grenzen

Een stripverhaal waarin kinderen de hoofdrol spelen: Shaun Amyot en (links) Sabine Kupferberg. Foto Hans Gemitten

meisjes, in wat het mooiste moment van deze choreografie is in zacht, dromerig licht dwalen ze om elkaar heen, verschikken wat, wachten af en bereiden zich voor in een ritueel dat de eenvoud van een gospel heeft.

Wat een pech dat deze choreografie door het leven moet met vijf drillerige, futloze liedjes van de Newyorkse Marjorie Forsythe dat doet, maar heeft bravoure en een goed gevoel voor muziek. Chase zijn opgenomen met een uit het geluidsmuseum geleende bandrecorder. Het Nederlands Dans Theater heeft er in een keer twee niet-allesdaagse stukken bij. Bij Haim rukt het ballet aan zijn formele ketens. Hij springt niet zo vrij met de klassieke techniek om als Forsythe dat doet, maar heeft bravoure en een goed gevoel voor muziek. Chase

Net als Forsythe monteert zij haar choreografie als een lapjesdek van her en der verzamelde elementen, die samen een mooie steerschets vormen. Dit programma, dat wordt gecomponeerd door *Lieder eines fahrenden Gesellen* van Jiri Kylian, laat bovendien zien dat het Nederlands Dans Theater zeer uiteenlopend werk voorbeeldig kan uitvoeren.